Regionstyrelsen

§166

Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning
RS250761

Beslut
1. Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning vara genomförd.

Ärendet
I april 2025 biföll Regionfullmäktige en motion från Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) om att utreda förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning i Halland. Motionärernas syfte var att skapa en specialiserad mottagning för personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering, där insatser från både region och kommun skulle kunna samordnas.

Regionkontorets utredning visar att behovet av stöd till målgruppen redan tillgodoses inom befintliga strukturer, utan att etablera en ny specialiserad mottagning. Genom att vidareutveckla de verksamheter och samverkansformer som redan finns på plats kan Region Halland fortsätta erbjuda ett effektivt och hållbart stöd.

Förslag till beslut
Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1. Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning vara genomförd.

Beslutsunderlag
- §264 RS AU Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning (Beredning inför RS)
- Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning
- Bilaga 1 – Omvärldsbevakning och slutsatser MIKA-mottagningar 260506
- Motion från Socialdemokraterna avseende MIKA-mottagning(RS231469-1) (0) (1) (1)

Expedieras till
Motionärerna

Paragrafen är justerad

Regionstyrelsens arbetsutskott

§264

Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning (Beredning inför RS)

RS250761

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1. Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning vara genomförd.

Yrkanden

Lise-Lotte Bensköld Olsson (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Ärendet

I april 2025 biföll Regionfullmäktige en motion från Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) om att utreda förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning i Halland. Motionärernas syfte var att skapa en specialiserad mottagning för personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering, där insatser från både region och kommun skulle kunna samordnas.

Regionkontorets utredning visar att behovet av stöd till målgruppen redan tillgodoses inom befintliga strukturer, utan att etablera en ny specialiserad mottagning. Genom att vidareutveckla de verksamheter och samverkansformer som redan finns på plats kan Region Halland fortsätta erbjuda ett effektivt och hållbart stöd.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1. Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning vara genomförd.

Beslutsunderlag

- §259 RS AU Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning (Avstäming)
- Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning
- Bilaga 1 – Omvärldsbevakning och slutsatser MIKA-mottagningar 260506

Regionstyrelsens arbetsutskott

- Motion från Socialdemokraterna avseende MIKA-mottagning(RS231469-1) (0) (1) (1)

Paragrafen är justerad

Regionkontoret
Regional utveckling
Malin Klintfjäll
Hållbarhetsstrateg

Beslutsförslag

Datum	**Diarienummer**
2026-05-13	RS250761

Regionstyrelsen

Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1.Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning vara genomförd.

Sammanfattning

I april 2025 biföll Regionfullmäktige en motion från Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) om att utreda förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning i Halland. Motionärernas syfte var att skapa en specialiserad mottagning för personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering, där insatser från både region och kommun skulle kunna samordnas.

Regionkontorets utredning visar att behovet av stöd till målgruppen redan tillgodoses inom befintliga strukturer, utan att etablera en ny specialiserad mottagning. Genom att vidareutveckla de verksamheter och samverkansformer som redan finns på plats kan Region Halland fortsätta erbjuda ett effektivt och hållbart stöd.

Bakgrund

Nedan beskrivs en sammanfattande bakgrund för MIKA-mottagning i Halland, se bilaga 1 för omvärldsbevakning och mer utförliga slutsatser:

Regionkontoret har genomfört en omvärldsbevakning av MIKA-verksamheter i landet för att kartlägga hur mottagningarna organiseras, vilka målgrupper de riktar sig till, hur de finansieras och vilka faktorer som bidrar till ett effektivt stöd. Underlaget bygger på nationella rapporter, kontakt med Jämställdhetsmyndigheten samt intervjuer med mottagningar i olika delar av Sverige.

Kartläggningen visar att MIKA-mottagningar i Sverige nästan uteslutande drivs av kommuner och är integrerade i socialtjänstens arbete mot våld och exploatering, ofta tillsammans med KAST-verksamheter. Endast två regioner, Stockholm och Västernorrland, har delvis regionala MIKA-modeller. Kommunal huvudman är den vanligaste organiseringen eftersom insatserna huvudsakligen utgör socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL), medan regionernas roll enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) främst är medicinsk, konsultativ och kompletterande.

Erfarenheterna från befintliga mottagningar visar att framgångsrika MIKA-insatser bygger på lågtröskelprinciper, anonymitet, flexibilitet och specialiserad traumakompetens, samt nära samverkan med socialtjänst, polis, hälso- och sjukvård och civilsamhälle. Målgruppen består av vuxna personer med erfarenhet av prostitution eller exploatering, personer utsatta för människohandel, individer med sexuellt självskadebeteende samt anhöriga. De kontaktade verksamheterna betonar behovet av tillgängliga och flexibla stödinsatser samt ett icke-dömande bemötande. De lyfter också vikten av personal med specialiserad kompetens inom trauma och komplex PTSD, exploateringsprocesser, beroendeproblematik och juridiska frågor. Flera mottagningar framhåller dessutom att samverkan med psykiatrin kan stärkas.

Finansieringen är nästan alltid kommunal. Regioner bidrar i vissa fall med projektmedel eller specifika funktioner, men långsiktig finansiering ligger i regel inom kommunala budgetar. En ny MIKA-mottagning i Halland bedöms kräva cirka 1,3–1,5 miljoner kronor i driftbudget årligen.

Utredningen visar att Region Halland redan har etablerade strukturer som kan möta målgruppens behov, bland annat genom primärvård, psykiatri, kvinnohälsovården, traumabehandling utifrån individens behov, ungdomsmottagningar och befintliga samverkansforum såsom Länsstyrelsens *Nätverk mot prostitution och människohandel*. Nationella aktörer, såsom Jämställdhetsmyndigheten och relevanta myndighetsnätverk, erbjuder metodstöd som kan användas utan att etablera nya regionala verksamheter.

Övervägande

Se bilaga 1 för mer utförliga slutsatser och analyser.

Sammantaget bedöms att MIKA-insatser i Halland med fördel kan vidareutvecklas inom befintliga kommunala och regionala strukturer, i linje med ansvarsfördelningen enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). En ny regional mottagning skulle innebära betydande kostnader och avvika från den nationellt vanligaste modellen med kommunal regi, medan ett fortsatt stödjande regionalt uppdrag bedöms mer ändamålsenligt.

Region Halland har redan etablerade rutiner för att identifiera och stödja personer utsatta för sexuell exploatering genom primärvård, psykiatri, kvinnohälsovården, traumabehandling utifrån individens behov, ungdomsmottagningar och befintliga samverkansforum. Detta ligger i linje med regionens riktlinjer för våld i nära relationer (2025), RUS 2026–2029 och Mål och budget 2026–2028 där arbetet mot mäns våld mot kvinnor prioriteras.

För att stärka arbetet ytterligare kan Region Halland fortsätta prioritera kompetenshöjning, tydligare sökvägar, digitala stödformer och möjligheter till anonym rådgivning. Denna inriktning möjliggör en hållbar utveckling av MIKA-insatserna i enlighet med principen om god ekonomisk hushållning.

Barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys

Att fortsätta integrera MIKA-insatser i befintliga strukturer påverkar barn i Halland indirekt genom att förebygga våld och exploatering. Barn i familjer där en närstående är utsatt för prostitution eller sexuell exploatering kan få en tryggare hemmiljö om den vuxne får adekvat stöd. Unga personer i riskzon kan nås via förebyggande insatser i skolor och ungdomsmottagningar. Barnperspektivet har beaktats genom Region Hallands arbete mot våld i nära relationer och kunskapsunderlag från Göteborgsregionen. Barnets bästa är att förebygga våld och exploatering genom tidiga insatser. Insatserna är i linje med Region Hallands strategier för barn och unga, där förebyggande arbete prioriteras.

Enligt Stiftelsen Allmänna Barnhusets studier har cirka 1 % av ungdomarna någon gång sålt sexuella tjänster. Var femte elev uppger att de utsatts för någon form av sexuellt övergrepp under sin uppväxt. Förebyggande insatser

via skolor och ungdomsmottagningar är därför särskilt viktiga för att nå unga personer i riskzon.

I Halland är kvinnor överrepresenterade som offer för sexuell exploatering och människohandel. Enligt Brottsförebyggande rådets rapport *Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling* (2022) är kvinnor och flickor överrepresenterade som offer för sexuell exploatering. Könsuppdelad statistik visar att majoriteten av de som säljer sex är kvinnor, medan majoriteten av köparna är män. För att säkerställa jämställda insatser krävs särskild uppmärksamhet på kvinnors utsatthet och mäns roll som förövare.
För att säkerställa positiva effekter krävs tydliga sökvägar, tillgängliga insatser och förebyggande arbete.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Region Hallands bedömning är att behovet av stöd till personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering kan tillgodoses inom befintliga strukturer utan att etablera en ny, specialiserad MIKA-mottagning. Detta innebär att inga nya kostnader för drift av en fristående mottagning kommer att uppstå.

En ny regional MIKA-mottagning skulle medföra ekonomiska utmaningar med en årlig driftbudget på 1,3-1,5 miljoner kronor. Genom att använda befintliga strukturer kan Region Halland erbjuda stöd utan nya kostnader, i enlighet med principen om god ekonomisk hushållning.

Förvaltning

Krister Björkegren	Bo-Josef Eriksson
Regiondirektör	Regional utvecklingsdirektör

Bilaga:

Bilaga 1 omvärldsbevakning MIKA-mottagning
Motion om MIKA-mottagning

Styrelsens/nämndens beslut delges

Motionärerna

Bilaga 1 – Omvärldsbevakning och slutsatser MIKA-mottagningar

Omvärldsbevakning och nationell kontext

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål betraktas i Sverige som en del av mäns våld mot kvinnor. Arbetet med dessa frågor ligger efter andra våldsområden, och det finns ett tydligt behov av att stärka stödet till utsatta personer. Regionkontoret har därför genomfört en omvärldsbevakning av MIKA-mottagningar genom rapportstudier, dialog med Jämställdhetsmyndigheten och intervjuer med mottagningar i olika delar av landet. Underlaget visar att specialiserade mottagningar i Sverige nästan alltid drivs av kommuner, medan regionernas roll är stödjande och inriktad på medicinsk och psykiatrisk kompetens.

MIKA-mottagningar i Sverige

Det finns idag ett tiotal MIKA-mottagningar i landet, huvudsakligen i kommunal regi. MIKA-mottagningar finns i: Stockholm (regional + kommunal), Göteborg, Umeå, Västerås, Västernorrland (länsgemensam modell), Sundsvall, Borås, Skellefteå, Malmö (Evonhuset), Karlstad och Jönköping. Nationella erfarenheter visar att specialiserade mottagningar ofta integreras i socialtjänstens våldspreventiva arbete.

Endast två regioner, Stockholm och Västernorrland, driver mottagningar i hel eller delvis regional regi. I övriga landet ligger ansvaret inom kommunernas socialtjänst, ofta inom ramen för Centrum mot våld eller motsvarande.

Regionala modeller:

- **Stockholm:** Regionens Mika Hälsa erbjuder medicinska insatser såsom STI-testning, preventivmedel och traumabehandling. Den är ett komplement till kommunens MIKA-mottagning. De är samlokaliserade vilket underlättar samverkan.
- **Västernorrland:** Länsgemensam modell där region och kommuner samfinansierar verksamheten under Stödcentrum.

Organisation, målgrupper och arbetssätt

MIKA-mottagningar riktar sig till vuxna med erfarenhet av prostitution, sexuell exploatering, sexuellt självskadebeteende, människohandel samt anhöriga. Arbetssätten bygger på:

- lågtröskelprinciper,
- anonymitet,
- flexibilitet,
- uppsökande arbete,
- specialiserad traumakompetens,

samt nära samverkan med socialtjänst, polis och civilsamhälle.[1]

MIKA-mottagningarna samverkar nära med hälso- och sjukvården, vilket är avgörande särskilt vid samsjuklighet och komplex PTSD. Samtidigt lyfter flera mottagningar behovet av tydligare och mer formaliserade samverkansrutiner med psykiatrin.

Finansiering och resursbehov

Kommunerna står nästan alltid för huvudfinansieringen av MIKA-mottagningar. Regioner bidrar endast undantagsvis med projektmedel eller specifika funktioner. En ny MIKA-mottagning i Halland bedöms kräva 1,3–1,5 miljoner kronor per år, beroende på omfattning.

Att mottagningar sällan drivs regionalt beror på:

- socialtjänstlagens ansvar för socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL),
- kommunernas etablerade strukturer och lokalkännedom,
- möjligheten att erbjuda anonymitet,
- regionernas medicinska och konsultativa uppdrag enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Slutsatser

Sammantaget bedöms att MIKA-insatser i Halland med fördel kan vidareutvecklas inom befintliga kommunala och regionala strukturer, i linje med socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). En ny

[1] Göteborgsregionens rapporter 2018, 2021

regional mottagning skulle innebära betydande kostnader och avvika från den nationellt vanligaste modellen med kommunal regi.

Region Halland har redan etablerade rutiner för att identifiera och stödja personer utsatta för sexuell exploatering, i enlighet med riktlinjerna för våld i nära relationer (2025). Primärvården, psykiatrin, SRHR-mottagningar och ungdomsmottagningar har tydliga roller i att upptäcka och stödja målgruppen. Detta ligger i linje med RUS 2026–2029 och Mål och budget 2026–2028.

Baserat på erfarenheter från både MIKA- -verksamheter bör Region Halland fortsätta prioritera:

1. Kompetenshöjning –utbildningar i trauma, exploatering, beroende och MI.
2. Tydliga sökvägar – etablerade remissvägar och samverkansrutiner mellan region och kommun.
3. Digitala stödformer – chatt och videosamtal för ökad tillgänglighet (erfarenheter från UMO och KAST).
4. Anonym rådgivning samt digitala verktyg för att nå fler, särskilt unga i riskzon.

Region Hallands roll bör fortsatt vara stödjande snarare än drivande, i linje med nationell praxis där kommunerna har huvudansvaret för MIKA-insatser. Genom att vidareutveckla befintliga strukturer och stärka samverkan kan regionen erbjuda ett hållbart och resurseffektivt stöd till personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering. Erfarenheter från både MIKA-verksamheter visar att integrering i ordinarie strukturer, kompletterat med specialistkompetens från regionen, är den mest ändamålsenliga modellen.

Halmstad 2023-12-04

Motion

MIKA-mottagning

Samtycke är inte något som kan köpas. Sex mot ersättningen är ett komplext och stort samhällsproblem med långtgående konsekvenser för de som utsätts. Sex mot ersättning inkluderar olika former av ersättning såsom pengar, presenter, alkohol och droger i utbyte mot sexuella tjänster. Det har gått från att i huvudsak ske på gatan till att i allt större utsträckning flyttats till internet vilket innebär att det är lättare än någonsin att komma i kontakt med sexköp och sexköparna blir alltmer anonymiserade och kan agera i det dolda. Polisen identifierade i sin lägesrapport 2019 att sugardejting ökar vilket är en inkörsport till prostitution. Många unga, framför allt tjejer, luras in i prostitution av sugardejtningens tämligen oskyldiga marknadsföring.

De som är utsatta för prostitution är inte en homogen grupp utan återfinns i många samhällsklasser och åldrar, och anledningarna till att hamna i prostitution är många. Det involverar emellertid någon form av yttre eller inre tvång. Många är utsatta för människohandel eller trafficking och kommer från världens fattiga delar. Det finns även grupper som är särskilt utsatta; individer som tidigare utsatts för sexuella övergrepp, HBTQI+-personer, människor med funktionsnedsättningar samt individer som olika former av missbruks- och beroendeproblematik. Sex mot ersättning används alltmer som ett självskadebeteende vilket gör det extra benäget att hantera med tanke på den växande psykiska ohälsan i synnerhet hos unga. Personer som har erfarenhet av sex mot ersättning är en sårbar grupp som dessutom har ökad risk att utsättas för olika typer av våldsbrott.

Personer i prostitution är vanligen behov av insatser från hälso- och sjukvården men även från socialtjänsten. Det är vitalt att erbjuda specialkompetens för att kunna bemöta dessa individer som ofta bär med sig stora trauman och har komplexa behov. Det är även viktigt att samordna insatser från både region och kommun vilket gör en gemensamt driven MIKA-mottagning fördelaktig.

Vi yrkar därmed att vi att Region Halland

- utreder förutsättningarna att starta och driva en eller flera MIKA-mottagning i enlighet med motionens intentioner.

Johan Lindahl (S)
Anna Eksted Lingvall (S)
Malin Karlsson (S)